

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๙

วันที่ ๒๘ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง

บริษัท เชียงใหม่บรูเฮ้าส์ จำกัด

ผู้ร้อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ที่ ๑

อธิบดีกรมสรรพสามิต ที่ ๒

รองปลัดกระทรวงการคลัง หัวหน้ากลุ่มภารกิจรายได้ ที่ ๓

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนากิจการจัดเก็บภาษี ๑

กรมสรรพสามิต ที่ ๔

สรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ ที่ ๕

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง บริษัท เชียงใหม่บรูเฮ้าส์ จำกัด (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า บริษัท เชียงใหม่บรูเฮ้าส์ จำกัด (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตผลิตสุราตามกฎหมายกระทรวงการผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖ (๑) (ข) ได้รับความเสียหายจากการที่อธิบดีกรมสรรพสามิต (ผู้ถูกร้องที่ ๒) รองปลัดกระทรวงการคลัง หัวหน้ากลุ่มภารกิจรายได้ (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนากิจการจัดเก็บภาษี ๑

- ๒ -

กรมสรรพสามิต (ผู้ถูกร้องที่ ๔) และสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ (ผู้ถูกร้องที่ ๕) ไม่พิจารณาออกใบอนุญาตผลิตสุราแช่ชนิดเบียร์ ให้เหตุผลว่าผู้ร้องต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกอบการขออนุญาต ทั้งที่ผู้ร้องเป็นผู้ประกอบการโรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีกำลังการผลิตเพียง ๑๗,๕๐๐ ลิตรต่อเดือน ไม่อยู่ในเกณฑ์ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประกอบกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตอบข้อหาหรือผู้ร้องสรุปได้ว่า การขออนุญาตโรงงานอุตสาหกรรมสุราแช่ชนิดเบียร์ที่มีกำลังการผลิต ๒๑๐,๐๐๐ ต่อปี ไม่เข้าข่ายเป็นโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผู้ร้องได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๕ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ หรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้าเกินสมควร ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓ ด้านการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

ผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ถูกร้องที่ ๒ ฉบับลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๗ ฉบับลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๗ และฉบับลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เพื่อติดตามและเร่งรัดให้ดำเนินการออกใบอนุญาตผลิตสุราชนิดแช่เบียร์ และผู้ร้องมีหนังสือโต้แย้งการไม่ดำเนินการออกใบอนุญาตต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๕ ฉบับลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ ต่อมาผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ฉบับลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗ ขอให้ยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัย ฉบับลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘ สรุปว่า กรมสรรพสามิตและกระทรวงการคลังมีความเห็นว่าผู้ร้องประกอบกิจการผลิตสุราแช่ชนิดเบียร์ที่มีกำลังการผลิตเพียง ๑๗,๕๐๐ ลิตรต่อเดือน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ถึง ๓๔ เท่า ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมประกอบการขออนุญาตตามกฎหมายกระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖ (๑) (ข) โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ากรมสรรพสามิตหรือสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายโดยตรงเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการนำหลักเกณฑ์การได้รับความเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงงานขนาดใหญ่ที่มีกำลังการผลิตสูง และการประกอบการอาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้บังคับแก่ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ประกอบการโรงงานขนาดกลาง

และขนาดเล็กที่มีกำลังการผลิตต่ำกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ขัดต่อหลักความเสมอภาค และเป็นการสร้างภาระและขั้นตอนเกินจำเป็น ดังนั้น การที่กรมสรรพสามิตไม่พิจารณาออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ร้อง ตามกฎกระทรวงการผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖ (๑) (ข) เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือ ฉบับลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๘ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วมีมติเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ มอบหมายให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องไปพิจารณา ร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อยุติ ให้กระทรวงการคลังสรุปผลการพิจารณาแล้วรายงานผลให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป ต่อมาวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ ผู้ร้องเห็นว่า ล่วงพ้นระยะเวลาที่สมควรแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ยังไม่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี จึงมีหนังสือติดตามผลการดำเนินการตามข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรี และวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๙ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือเร่งรัดกระทรวงการคลังไปแล้ว ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ และวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ แต่ไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากกระทรวงการคลัง ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า “การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ” และ

- ๔ -

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕
วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลหรือชุมชนซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการทำหน้าที่ของรัฐ
ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และได้รับความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ
หรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้าเกินสมควร ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยคดี
ตามมาตรา ๗ (๔) ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (๑) บุคคลหรือชุมชนนั้นได้ร้องขอให้
หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้ตนหรือชุมชนได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ
และหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่ดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ
หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง และบุคคลหรือชุมชนได้โต้แย้งการดำเนินการหรือไม่ดำเนินการดังกล่าว
เป็นหนังสือต่อหน่วยงานนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือวันที่ได้รับแจ้งหรือถือว่าได้รับแจ้ง
และ (๒) บุคคลหรือชุมชนตาม (๑) ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าหน่วยงานของรัฐตาม (๑)
มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิหนังสือ
โต้แย้งตาม (๑) ในกรณีนี้ หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ
ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องและหน่วยงานของรัฐทราบ แต่หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า
หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงการดังกล่าว
(๓) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินและสั่งการตามที่เห็นสมควร ในการนี้
คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการหรือหน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาและเสนอความเห็น
ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีก็ได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งให้บุคคล
หรือชุมชนทราบ หากบุคคลหรือชุมชนเห็นว่าคำสั่งการของคณะรัฐมนตรียังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน
ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยตามมาตรา ๗ (๔) ได้ภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้อง
เป็นผู้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตผลิตสุราตามกฎหมายกระทรวงการผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖ (๑) (ข)
ได้รับความเสียหายจากการที่อธิบดีกรมสรรพสามิต (ผู้ถูกร้องที่ ๒) รองปลัดกระทรวงการคลัง หัวหน้า
กลุ่มภารกิจรายได้ (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนากิจการจัดเก็บภาษี ๑
กรมสรรพสามิต (ผู้ถูกร้องที่ ๔) และสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ (ผู้ถูกร้องที่ ๕) ไม่พิจารณาออกใบอนุญาต

- ๕ -

ผลิตสุราแช่ชนิดเบียร์ โดยให้เหตุผลว่าผู้ร้องต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกอบการขออนุญาต ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า เป็นเพียงผู้ประกอบการโรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีกำลังการผลิตเพียง ๑๗,๕๐๐ ลิตรต่อเดือน ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผู้ร้องเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓ และได้รับความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือล่าช้าเกินสมควรของผู้ถูกร้องที่ ๒ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๕ ผู้ร้องยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบปรากฏว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วยังมิได้สั่งการเป็นประการใด เพียงแต่มอบหมายให้กระทรวงการคลังรับเรื่อง ไปดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้อง ดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๖ -

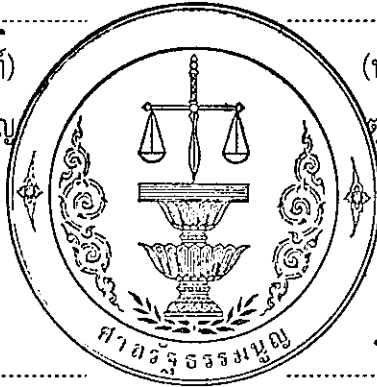
(คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๖๙)

(นายอุดม สิทธีวีระธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสรารัฐ ทรงศิริไล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ